

ນິພາບຕັນຂົບ

Original Article

นวัตกรรมรถสรงผมเคลื่อนที่ (Happy Hair Mobile) สำหรับผู้ป่วย โรงพยาบาลพังงา

ปราณี เพ็ชรคล้าย พย.บ.

คอมกริช เกี้็อสกุล ปวส.

โรงพยาบาลพังงา จังหวัดพังงา

บทคัดย่อ การสระผนบันเตียงให้ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้หรือถูกจำกัดการเคลื่อนไหว เป็นการดูแลสุขอนามัยที่สำคัญ วิธีการสระผนแบบเดิมมีความยุ่งยาก ใช้เวลานาน ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลพังงาจึงผลิตนวัตกรรมรถสระผนเคลื่อนที่มาใช้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิต การใช้ และการประเมินนวัตกรรมรถสระผนเคลื่อนที่ในประเทศไทย (1) ลดระยะเวลาในการเตรียมและเก็บ อุปกรณ์สระผน (2) เพิ่มความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังรับบริการ และ (3) เพิ่มความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่หลังให้บริการ ดำเนินการศึกษาโดยผลิตนวัตกรรมรถสระผนเคลื่อนที่พร้อมกับติดตั้งระบบเสียงให้ผู้ป่วยฟังระหว่างสระผน และทดสอบโดยประเมินเจ้าหน้าที่ของผู้ป่วยหนักจำนวน 18 คนสระผนให้ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้หรือถูกจำกัดความเคลื่อนไหวจำนวน 30 คน ตัวอย่างสระผนเคลื่อนที่เปรียบเทียบกับการสระผนแบบเดิม เก็บข้อมูล ระหว่างเดือนกันยายน 2557 – เมษายน 2558 เครื่องมือที่ใช้ประเมิน คือ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ แบบบันทึกระยะเวลาการเตรียม และเก็บอุปกรณ์และปริมาณน้ำที่ใช้ในการสระผน วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าสถิติ Wilcoxon Sighed Ranks Test ผลการศึกษาพบว่า (1) ระยะเวลาเฉลี่ยของการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ของ การใช้รถสระผนเคลื่อนที่น้อยกว่าการสระผนแบบเดิมอย่างมีนัย- สำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) (2) ปริมาณน้ำเฉลี่ย การสระผนของรถสระผนเคลื่อนที่น้อยกว่าการสระผนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) และ (3) ระยะเวลาพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ด้านความสะดวกสบาย ด้านความสะอาด และด้านความปลอดภัยในการใช้รถสระผนเคลื่อนที่มากกว่าการสระผนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($p<0.05$) ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้คือ การพิจารณาลดราคาต้นทุนเครื่องมือในการสระผนบันเตียงให้ผู้ป่วยลงโดยลดคุณภาพของอุปกรณ์เพื่อเพิ่มจำนวนรถสระผนให้ทุกห้องผู้ป่วย และหมอนรองศีรษะควรปรับระดับได้เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ป่วย

คำสำคัญ: รถสารบมเคลื่อนที่ (happy hair mobile) สำหรับผู้ป่วย, การสารบม, โรงพยาบาลพังงา

บทนำ

ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้หรือถูกจำกัดการเคลื่อนไหว และนอนอยู่บันเตียงนาน จะมีเหงื่อโคล น้ำมันออกมาก ทำให้ผนังมีกลิ่นเหม็นอับ เส้นผมเหนียว มีรังแคทำให้ผู้ป่วยไม่สุขสบาย⁽¹⁾ การสะbumเป็นการดูแลสุข-วิทยา ส่วนบุคคลเพื่อความสะอาดของเส้นผมและหนัง-

ตอบสนองความต้องการด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วย ส่งเสริมความสุขสบายของผู้ป่วย โดยจัดการให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลความสะอาดร่างกายและสุขอนามัยทั่วไป⁽²⁾ ทำให้ดำรงสุขอนามัยและความสุขสบายทางกาย⁽³⁾ เป็นไปตามมาตรฐานการบริการพยาบาลผู้ป่วย-หนัก

หอผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลพังงา ให้บริการพยาบาล
ผู้ป่วยหนัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเอง
ไม่ได้หรือถูกจำกัดความเคลื่อนไหว พยาบาลหอผู้ป่วย-
หนัก จึงมีบทบาทในการดูแลสุขอนามัยให้ทั้งหมด รวมทั้ง
การสร้างน้ำให้ผู้ป่วยบนเตียง ตามแนวทางในการปฏิบัติ
การพยาบาลสร้างน้ำผู้ป่วย 3 วันต่อครั้ง เพื่อให้ผู้ป่วย
มีความสุขสบาย เล่นผนนและศีรษะสะอาด ลดการสะสม
ของเชื้อโรค จากการเก็บข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี พบร่วม ปี
2555-2557 วันนอนเฉลี่ย 6.11 - 6.90 วัน⁽⁴⁾ ซึ่ง
ผู้ป่วยแต่ละรายต้องได้รับการสร้างน้ำให้บนเตียง 2 ครั้งต่อ
คน แต่จากการทบทวนผลการปฏิบัติงาน พบร่วมผู้ป่วย
ไม่ได้รับการสร้างน้ำเตียงได้ครบถ้วน นอกเหนือนี้ ข้อมูล
ย้อนหลัง 3 เดือน พบร่วม มีผู้ป่วยที่ได้รับการสร้างน้ำตาม
เวลาที่กำหนดเพียงร้อยละ 20.0 และร้อยละ 50.0
ถูกเลื่อนการสร้างน้ำออกไป 4-5 วัน วิเคราะห์หาสาเหตุ
พบร่วม อัตรากำลังของบุคลากรน้อย ภาระงานมาก การ
สร้างน้ำ ผู้ป่วยบนเตียงมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน
ในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์หลังใช้งาน กล่าวคือ ต้อง⁽⁵⁾
เตรียมน้ำอุ่นใส่กระถาง 2 ใบ ขันตักน้ำ ผ้ายางรองก้นน้ำ
และเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ไปยังเตียงผู้ป่วย ขณะสร้างน้ำมี
น้ำหกลงพื้น หลังสร้างน้ำต้องยกน้ำไปเททิ้ง รวมใช้เวลา
เตรียมและเก็บอุปกรณ์นานถึง 20 นาที ทำให้บุคลากร
ไม่สะดวกในการปฏิบัติ เกิดความเหนื่อยล้า เสียต่อการ
ปวดหลังจากการยกของหนัก และเมื่อสัมภาษณ์ผู้ป่วย
หลังการสร้างน้ำ พบร่วมใช้เวลานานทำให้ปวดคอ และมี
กลิ่นเหม็นของผ้ายางรองคอและน้ำเปียกบริเวณคอเสื้อ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจุบันมีการพัฒนารถ-สารผลไม้เคลื่อนที่ในแต่ละโรงพยาบาลที่มีความแตกต่าง

กันและทบทวนแนวคิดการผสมผสานการใช้ดันตรีบำบัดร่วมกับผลสาระผสมเคลื่อนที่ ซึ่งดันตรีบำบัดเป็นการบำบัดเชิงพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ดันตรีอย่างเป็นระบบเพื่อทำให้เกิดการผ่อนคลาย และการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์”⁽⁵⁾ เนื่องจากผู้ป่วยที่มีภาวะเจ็บป่วย อยู่ในสภาวะที่หากหลâyรูปแบบและไม่คุณเคย ผู้ป่วยมีความไม่สุขสบายนางกาย ก่อให้ความวิตกกังวลและเกิดความเครียด จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการใช้ดันตรีบำบัด สามารถลดความวิตกกังวลของผู้ป่วย⁽⁶⁻⁸⁾ แต่การใช้ดันตรีบำบัดยังมีความแตกต่างส่วนบุคคล เช่น ความชอบทางด้านตัวตนหรือรูปแบบเพนน์และภาษา⁽⁵⁾ ดังนั้น จึงมีเลี้ยงดันตรีให้ผู้ป่วยเลือกตามความชอบโดยสอบถามถึงความต้องการของผู้ป่วยหรือญาติ ได้แก่ บทสาดชินบัญชร เพลงสากล เพลงบรรเลง หนังตะลุง เพลงลูกทุ่งโนราห์ และเพลงสตริง โดยผู้วิจัยได้ติดตั้งระบบเสียงในรถสาระผสมเคลื่อนที่ให้ผู้ป่วยฟังระหว่างสาระผสม ผู้วิจัยจึงได้ผลิตนวัตกรรมรถสาระผสมเคลื่อนที่โดย มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อลดระยะในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์สาระผสม (2) ลดปริมาณน้ำที่ใช้ในการสาระผสม (3) เพื่อผู้ป่วยที่ได้รับบริการสาระผสมมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น และ (4) เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็น-ชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของโรงพยาบาลพังงา ใช้เวลาในการประดิษฐ์นวัตกรรมและทดลองใช้เป็นเวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2557 ถึง เมษายน 2558 โดยมีขั้นตอนการประดิษฐ์นวัตกรรม รถสระผมเคลื่อนที่ดังนี้

1. ขั้นตอนการประดิษฐ์
 - วัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์
 - 1) วงจรชาร์จแบตเตอรี่ วงจร Alarm
 - 2) แบตเตอรี่ ขนาด 12 โวลท์
 - 3) Foot Switch

- 4) ปั๊มน้ำด 12 โวลท์
- 5) ซิงค์สแตนเลส และฝักบัว
- 6) โครงเหล็ก แผ่น acrylic หนา สำหรับกันรถ 4 ด้าน และล้อเลื่อน 4 ล้อ
- 7) ห้องน้ำทึบ 瓦ส์วเปิด-ปิดน้ำทึบ แคล์มรัดห่อ
- 8) ถังน้ำขนาด 20 ลิตร จำนวน 2 ถัง
- 9) ลูกกลอยตัดต่อน้ำ และสวิตช์ลูกกลอย
- วิธีการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- 1) เหล็กขนาด 1 x 1 นิ้ว มาประกอบเป็นโครงสร้าง
 - 2) ติดตั้งล้อห้องน้ำ 4 เพื่อให้เคลื่อนที่สามารถล็อกให้อยู่กับที่ เพื่อป้องกันไม่ให้รถเลื่อนขณะใช้งาน
 - 3) นำชิ้นค์ล่างจากมาติดตั้งเข้ากับโครงสร้าง พร้อมติดตั้งเบาะรองคอ
 - 4) นำแผ่น Acrylic มาตัดให้ได้ขนาดตามโครงสร้าง พร้อมประกอบเข้ากับตัวถัง
 - 5) ติดตั้งถังน้ำ 2 ถัง ถังที่ 1 เป็นถังน้ำสะอาด โดยติดตั้งลูกกลอยไว้ติดน้ำ เมื่อน้ำเต็มถัง เพื่อป้องกันน้ำล้น ส่วนถังที่ 2 เป็นถังน้ำที่ใช้แล้ว จะติดตั้งสวิตช์ลูกกลอยตีตอน เมื่อถังน้ำที่ใช้แล้วเต็มถัง จะมีไฟ และเสียงเตือนให้ไปปล่อยทึบ ระบบี้ถ้ามีเสียงเตือน ต้องปล่อยน้ำทึบ มีฉะนั้นรถสระผมเคลื่อนที่จะไม่ทำงาน เพื่อป้องกันลืมปล่อยน้ำทึบ
 - 6) ติดตั้งปั๊มน้ำเข้ากับถังที่ 1 และติดตั้งฝักบัว พร้อมติดตั้งสวิตช์ควบคุมการจ่ายน้ำ ใช้เท้าเหยียบ เพื่อสะดวกในการใช้
 - 7) ติดตั้งแบตเตอรี่ 12V 7.2A พร้อมติดตั้งชุด-ชาร์จ แล้วติดตั้งวงจรควบคุม พร้อมด้วยสวิตช์ควบคุมการทำงานของรถสระผม
 - 8) ติดตั้งระบบเสียง (music therapy) ให้ผู้ป่วยฟังระหว่างสระผม ทำให้ผ่อนคลาย
 - 9) สามารถปรับเลือกตามความเหมาะสม ของผู้ป่วย โดยสอบถามถึงความต้องการของผู้ป่วยหรือญาติ ได้แก่ บทสวดชินบัญชร เพลงสากล เพลงบรรเลง หนังตะลุง เพลงลูกทุ่งโนราห์ และเพลงสตริง
2. วิธีการทดสอบสิ่งประดิษฐ์
- กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 2 กลุ่มคือ
- 1) กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยจำนวน 30 คน (ได้รับการสระผม) โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผู้ป่วยที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวและไม่สามารถสระผม ได้เอง มีการรับรู้ปกติ อ่านออกเขียนได้ และคาดว่าจะนอนรักษาที่หอผู้ป่วยหนักอย่างน้อย 6 วัน และให้ความร่วมมือในการทดสอบสิ่งประดิษฐ์
- 2) เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยหนักจำนวน 18 คน (ผู้สระผมให้ผู้ป่วย)
- เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ (ภาพที่ 1)
- 1) อุปกรณ์สระผมแบบเดิม
 - 2) รถสระผมเคลื่อนที่ที่ประดิษฐ์ขึ้น
 - ขั้นตอนการเตรียมสิ่งประดิษฐ์สำหรับทดสอบ
 - 1) ชาร์จแบตเตอรี่ (ประมาณ 8 ชม.)
 - 2) เมื่อต้องการใช้งานให้เติมน้ำตรงช่องเติมน้ำ เมื่อน้ำเต็มถังระบบจะตัดน้ำอัตโนมัติ
 - 3) เคลื่อนย้ายรถสระผมให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม- สมกับผู้ป่วย
 - 4) ปรับศีรษะให้เหมาะสมสมกับรถ ติดผ้ายางรองกันน้ำ แล้วล็อกล้อรถ
 - 5) เปิดสวิตช์ควบคุมไปตามหนังสือ LED สี- เขียวติด
 - 6) ควบคุมปั๊มน้ำไปฝักบัว ใช้ foot switch
 - 7) เมื่อสระผมเสร็จ ให้เคลื่อนย้ายรถสระผม ปล่อยน้ำที่ใช้แล้วทิ้ง
 - ขั้นตอนการทดสอบ
1. ประชุมชี้แจงวิธีการให้เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยหนักทุกคนรับทราบ ทำการทดสอบการสระผมผู้ป่วยแต่ละราย จำนวนทั้งหมด 30 ราย โดยสระผมด้วยอุปกรณ์แบบเดิม ในวันที่ 3 และสระผมด้วยรถสระผมเคลื่อนที่ในวันที่ 6 และทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังให้บริการสระผม แต่ละวิธี และมีพยาบาลหัวหน้าเวรเป็นคนจับเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์แต่ละครั้งของการสระผมทั้ง 2 วิธี และบันทึกปริมาณน้ำในแต่ละวิธี
 2. ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างทุกรายได้รับคำชี้แจงและขอความยินยอมก่อนการทดสอบ โดยผู้ป่วยทุกรายจะได้รับ

ภาพที่ 1 อุปกรณ์สระผมแบบเดิม และรถสระผมเคลื่อนที่

บริการสระผมด้วยอุปกรณ์แบบเดิมในวันที่ 3 และสระผมด้วยรถสระผมเคลื่อนที่ในวันที่ 6 และทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังให้บริการสระผมแต่ละวิธี

ขั้นตอนการประกอบรถสระผมเคลื่อนที่และการทดสอบประสิทธิภาพรถสระผมเคลื่อนที่ แสดงในภาพที่ 2 และภาพที่ 3

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการประกอบรถสระผมเคลื่อนที่

- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ประเมินคือ ประกอบด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยและแบบบันทึกเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ซึ่งคณะกรรมการสร้างขึ้นเอง ใช้วัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (แปลผลเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง 3.67 – 5.00 ระดับปานกลาง 2.34 – 3.66 และระดับต่ำ 1.00 – 2.33)

- การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจของกลุ่มผู้ป่วยและกลุ่มเจ้าหน้าที่ และเปรียบเทียบระยะเวลาของการเตรียมและเก็บอุปกรณ์และปริมาณน้ำ ต่อการใช้การสระผมด้วยรถสระผมเคลื่อนที่กับการสระผมแบบเดิม โดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test

ภาพที่ 3 การทดสอบประสิทธิภาพรถสระผมเคลื่อนที่

ผลการศึกษา

1) ระยะเวลาเฉลี่ยของการสระผมของรถสระผมเคลื่อนที่น้อยกว่าการสระผมแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) โดยใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการเตรียมและเก็บรถสระผมเคลื่อนที่ Mean=7.84, S.D=0.18 และระยะเวลาเฉลี่ยของการเตรียมและเก็บการสระผมแบบเดิม Mean=19.72, S.D=0.32 ดังตารางที่ 1

2. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ ด้านความสะอาด ด้านความสะอาดสบายน้ำ ด้านความสะอาด และด้านความปลอดภัยในการใช้รถสระผมเคลื่อนที่มากกว่าการสระผมแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

2.1 ความพึงพอใจของผู้ป่วยด้านความสะอาดสบายน้ำ

ด้านความสะอาด และด้านความปลอดภัยในการใช้รถสระผมเคลื่อนที่อยู่ในระดับสูง และความพึงพอใจของผู้ป่วยด้านความสะอาดสบายน้ำ ด้านความสะอาด และด้านความปลอดภัยในการใช้รถสระผมแบบเดิมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ด้านความสะอาดสบายน้ำ ด้านความสะอาด และด้านความปลอดภัยในการใช้รถสระผมเคลื่อนที่อยู่ในระดับสูง และความพึงพอใจของผู้ป่วยด้านความสะอาดสบายน้ำ ด้านความสะอาด และด้านความปลอดภัย ในการใช้รถสระผมแบบเดิมอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการใช้ระยะเวลา การเตรียมและเก็บอุปกรณ์และปริมาณน้ำในการสระผมแบบเดิม กับการสระผมด้วยรถสระผมเคลื่อนที่

	การสระผมแบบเดิม (N=30)		รถสระผมเคลื่อนที่ (N=30)		p-value
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
ปริมาณน้ำ (lit)	19.71	0.44	7.09	0.16	<0.005
ระยะเวลา (min)	19.72	0.32	7.84	0.18	<0.005

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ในการสรงน้ำแบบเดิมกับการสรงน้ำด้วยรถสรงน้ำเคลื่อนที่

คะแนนความพึงพอใจ	การสรงน้ำแบบเดิม		รถสรงน้ำเคลื่อนที่		Z	p-value
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ผู้ป่วย (N=30)						
ด้านความสะอาด	2.77	1.07	4.87	0.35	-4.595	0.000
ด้านความสะอาด	2.87	1.25	4.97	0.18	-4.685	0.000
ด้านความปลอดภัย	2.90	1.06	4.80	0.40	-4.533	0.000
เจ้าหน้าที่ (N=18)						
ด้านความสะอาด	2.56	1.15	4.89	0.32	-3.552	0.000
ด้านความสะอาด	2.89	1.36	4.94	0.23	-3.443	0.001
ด้านความปลอดภัย	2.83	1.09	4.83	0.38	-3.667	0.000

วิจารณ์

การประดิษฐ์นวัตกรรมรถสรงน้ำเคลื่อนที่ (Happy Hair Mobile) สำหรับผู้ป่วย ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์คือระยะเวลาเฉลี่ยการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ของการใช้รถสรงน้ำเคลื่อนที่น้อยกว่าการสรงน้ำแบบเดิม ปริมาณน้ำเฉลี่ยการสรงน้ำของรถสรงน้ำเคลื่อนที่น้อยกว่าการสรงน้ำแบบเดิมและระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ด้านความสะอาดสูงขึ้น ด้านความสะอาดและความปลอดภัยในการใช้รถสรงน้ำเคลื่อนที่มีมากกว่าการสรงน้ำแบบเดิม ซึ่งอธิบายได้ว่า รถสรงน้ำเคลื่อนที่มีความสามารถลดเวลาในการเตรียม และเก็บอุปกรณ์ เนื่องจากลดขั้นตอนในการตักน้ำ การสรงน้ำมีความต่อเนื่อง จึงใช้เวลาในการสรงน้ำน้อย ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสรงน้ำให้ผู้ป่วยได้วันละหลายคน เพราะการเตรียมหนึ่งครั้งสามารถสรงน้ำได้ 3 คน การเก็บอุปกรณ์ทำได้ง่าย คือล้างทำความสะอาดและเก็บเป็นระเบียบ มีการสำรองแบตเตอรี่ในเครื่อง ผู้ป่วยมีความพึงพอใจเนื่องจากลดระยะเวลาการรอคอย มีห้องน้ำร่องคอก ไม่ปวดคอ น้ำไม่หลอกหรือเปียกเลื้อ มีการเป่าผมให้แห้ง ติดตั้งระบบเสียง (music therapy) ให้ผู้ป่วยฟังระหว่างสรงน้ำ ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกผ่อนคลาย เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจเนื่องจากได้รับความสะอาดในการเตรียม

และเก็บอุปกรณ์ ลดความเหนื่อยจากการทำงาน มีทัศนคติที่ดีและมีความสุขที่ได้เห็นผู้ป่วย สุขสบาย สะอาด และปลอดภัย ได้รับคำชมเชยจากผู้ป่วย ซึ่งจากการบท-ทวนวรรณกรรมพบว่า ยังไม่มีนวัตกรรมรถสรงน้ำเคลื่อนที่มีการติดตั้งระบบเสียง และนอกจากนี้ อุปกรณ์ในการประกอบรถสรงน้ำเคลื่อนที่เป็นของที่มีคุณภาพดี ใช้ได้ทนนาน ราคาอุปกรณ์ทั้งหมด 10,000 บาท ซึ่งเป็นราคาน้ำหนึ่ง ซึ่งการประดิษฐ์นวัตกรรมรถสรงน้ำเคลื่อนที่ในครั้งนี้ได้รับบริจาคทุนในการผลิตจากบริษัทเอกชน อุปกรณ์ที่ใช้มีคุณภาพดี ใช้ได้ทนนาน แต่ราคาต้นทุนค่อนข้างสูง เนื่องจากโรงพยาบาลพังงามมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ผู้ประดิษฐ์ได้ศึกษาเรื่องอุปกรณ์เพิ่มเติม ซึ่งถ้าจะประดิษฐ์รถสรงน้ำเคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเพื่อบริการพยาบาลสรงน้ำให้ผู้ป่วยเพื่อใช้ในหน่วยงานต่างๆ ของโรงพยาบาล สามารถทำได้โดยลดเกรดของอุปกรณ์ (ราคาต้นทุนลดลง) และควรปรับปรุงเรื่องหมอนรองศีรษะควรปรับระดับได้เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ป่วย นอกจากนี้ ผู้ใช้รถสรงน้ำเคลื่อนที่ควรคำนึงถึงความสะอาดในกรณีใช้รถสรงน้ำเคลื่อนที่ติดต่อกันโดยขัดอ่างและถังรองน้ำทึบให้สะอาด เช็ดอุปกรณ์ทุกอย่างให้แห้ง เพื่อความสะอาดป้องกันการติดเชื้อเพื่อให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจจากการบริการพยาบาลสรงน้ำโดยรถ-

สารบัญเคลื่อนที่ของโรงพยาบาลพังงา

ข้อดี รถสารบัญเคลื่อนที่

- ลดระยะเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ในการสารบัญ
- ลดปริมาณน้ำในการสารบัญ
- มีความสะดวก สะอาด ปลอดภัย เมื่อสารบัญด้วยรถสารบัญเคลื่อนที่ ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการสารบัญ
- ใช้กระถางไฟจากแบตเตอรี่ปลอดภัย จากการโอนไฟฟ้าดูดขณะใช้รถสารบัญเคลื่อนที่
- รถสารบัญเคลื่อนที่มีความคงทน ใช้ได้นาน

ข้อด้อย รถสารบัญเคลื่อนที่

- ราคาก่อนข้างสูง
- หมอนรองศีรษะปรับระดับไม่ได้

จากการศึกษานี้สรุปได้ว่า การประดิษฐ์นวัตกรรมรับสารบัญเคลื่อนที่ (Happy Hair Mobile) ของโรงพยาบาลพังงา ได้บรรลุวัตถุประสงค์ในความสามารถด้านระยะเวลาเฉลี่ยการเตรียมและเก็บอุปกรณ์และปริมาณน้ำเฉลี่ยที่ใช้รถสารบัญเคลื่อนที่สำหรับการสารบัญน้อยกว่าการสารบัญแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยหนักมีความพึงพอใจด้านความสะดวกสบาย ความสะอาดและความปลอดภัยระดับสูงในการใช้รถสารบัญเคลื่อนที่มากกว่าการสารบัญแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการผลิตรถสารบัญเคลื่อนที่ใช้ในหน่วยงานอื่นๆ ของโรงพยาบาลโดยลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงเรื่องหมอนรองศีรษะเพื่อความสุขสบายของผู้รับบริการเพื่อให้การดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ก่อนสารบัญให้ผู้ป่วย มีการสร้างสัมพันธภาพและสอบถามถึงความต้องการของผู้ป่วยและญาติ เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยเลือกตามความชอบ แต่ไม่ขัดตามการรักษาของแพทย์ อย่างเช่น มีดนตรีบำบัดระหว่างสารบัญ เช่น นิทานเรื่องเล่า เพลงธรรมะ ดนตรีผ่อนคลาย เป็นต้น ให้

ผู้ป่วยพูดคุย ระหว่างความรู้สึกที่ทำให้ผ่อนคลาย สบายใจ หลังสารบัญประเมินความพึงพอใจ และนำข้อมูลที่ได้จาก การพูดคุยไปเป็นประโยชน์ในการวางแผนการพยาบาลต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารโรงพยาบาลพังงา ทีม-เพื่อนแท้กาวิจัย เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยหนัก เจ้าหน้าที่ศูนย์-เครื่องมือแพทย์ และผู้ป่วยที่ทำให้การทำงานสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณบริษัทชัยยันต์คอนกรีต ดำเนล้ำท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ที่สนับสนุนต้นทุนการประดิษฐ์นวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

1. รัตนสุดา พรมชนน. การสารบัญ ทักษะพื้นฐานทางการพยาบาล [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 10 เม.ย. 2558]. แหล่งข้อมูล : <http://student.mahidol.ac.th/~u4809150/method.htm>
2. สุวิภา นิตยางกูร. มาตรฐานการบริการผู้ป่วยใน. ใน: อัญญารดี จรลินธิกก, เพียงใจ เจมวิวัฒน์กุล, สุวิภา นิตยางกูร, สุมิตต์ วงศ์สุวรรณศิริ, สาระ วงศ์เจริญ, บรรณาธิการ. มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: องค์การส่งเสริมศิริทัย, 2551. หน้า 187-215.
3. ฟาริดา อิบราฮิม. ปฏิบัติการพยาบาลตามกรอบทฤษฎีการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล; 2546.
4. งานเวชสติ โรงพยาบาลพังงา. รายงานประจำปี 2557. พังงา: โรงพยาบาลพังงา; 2557.
5. จิราพร ชลอชาลาสกัณ, พรพิพัช มalaorrom, สมจิต หนูเจริญกุล, ชาญ เกียรติบุญศรี. ผลของดนตรีบำบัดต่อความวิตกกังวล การตอบสนองทางสีระและตัวแปรในการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยระหว่างหย่าจากเครื่องช่วยหายใจ. รามาธิบดีพยาบาลสาร 2554;14:316-28.
6. อุบล จ่วงพาณิช, จุรีพร อุ่นบุญเรือง, จันทรพร ลุนลุต, ทิพวรรณ บรรคร, ภัทรวุฒิ วัฒนศัพท์. ผลของดนตรีบำบัดต่อความวิตกกังวลและความปวดในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมี-

- บำบัด. วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2555;30:46-52.
7. เพ็ญครี สุหฤทต์ธรรม. ผลของดนตรีบำบัดต่อการลดความเครียดในผู้ที่อยู่ที่สุนทรีย์ให้หายใจเต็มและเครื่องช่วยหายใจ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต] ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2537.
8. รัชนี ไตรยะวงศ์, ปัญจภรณ์ กมโนบล, บรรณมิการณ์ เทม-รุ่งโรจน์, ทศพร กลไกรศาสตร์, สมจิตร์ มีรุณ. ผลของดนตรีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยในขณะเข้ารับการผ่าตัดทางอหวิรืเซปติกส์ด้วยการฉีดยาชาเข้าช่องไขสันหลัง. วิสัยญี-สาร 2554;37:206-18.

Abstract: “Happy Hair Mobile” for Hair Shampooing of Patients in Phangnga Hospital, Phangnga Province, Thailand

Pranee Phatklay, B.N.S.; Comkrich Kueasakul, D.I.P.

Phangnga Hospital, Phangnga Province, Thailand

Journal of Health Science 2017;26:875-82.

Hair shampooing of bedridden or immobile patients is an important procedure to provide hygienic care. The traditional process is quite complicated and usually time consuming. The objective of this invention was to create a mobile hair shampooing device for patients, “the Happy Hair Mobile”, aiming to simplify the shampooing process in order to increase satisfaction of patients and healthcare providers. The music player was installed in the Happy Hair Mobile to make patients relaxed. A study was conducted to compare the performance and the satisfaction between the traditional shampooing process and the Happy Hair Mobile. The data was collected from 30 patients and 18 healthcare providers in the ICU of Pangnga Hospital between September 2014 – April 2015. A set of questionnaire was used to assess satisfaction, and the efficiency of the Happy Hair Mobile was measured by recording the time duration and water consumption; and data were analyzed using mean, standard deviation and Wilcoxon Signed Rank test. It was found that: (1) the mean time and water consumption of the Happy Hair Mobile were significantly lower than those of the traditional process ($p<0.05$); and (2) the satisfaction of the Happy Hair Mobile on comfort, cleanliness and safety were significantly greater than the traditional process (with Z-scores of -4.595, -4.685 and -4.533 respectively for patients' satisfaction and -3.552, -3.443 and -3.667 respectively for healthcare providers' satisfaction ($p<0.05$). Recommendations from this study were to reduce the cost through changing material specifications in order to increase the production and to improve the pillow to make it more adjustable.

Key words: happy hair mobile, hair shampooing for patients, Phangnga Hospital